

נר לשולחן שבת פרשת שמיני

גליון 785 תשפ"ב

לע"נ ידידי
טוב לשמים ולבריות
ת"ח יקר הרה"ג רבי חיים
ב"ר יהודה עמיר זצ"ל
ט' אדר ב' תשפ"ב

ביקש ממנו רבי אהרן מבעלז להורות לבנו וחבריו שלא ימנעו עצמם מלאכול את מאכלי בית הסוהר, כי צריכים הם כח ואסור להם להחמיר על עצמם... וחזר על זה כמה פעמים שלא יעזו להחמיר על עצמם!

רבי אריה התפעל מאד מזה, שנזהר רבי אהרן לבל יחטאו בסיכון גופם בשביל חומרה של מצוה!

כאשר השיא הגאון רבי שמחה שלמה לויין את בתו הגדולה, נכנס לקבל את ברכת האדמו"ר ה"בית ישראל" מגור. ביקש ממנו הרבי לספר לו דבר מה מאביו רבי אריה אודות רבי אהרן מבעלז. סיפר לו את המעשה הזה על אזהרתו לאכול ממאכלי בית העצורים - ה"בית ישראל" התפעל מאד מזה! ("שמחת שלמה")

שבת פרשת שמיני - מי מגן על העולם

בשבת קודש פרשת שמיני, שנת תש"ו התקיימה בביתו של הצדיק האדמו"ר רבי אהרן מבעלז שבת אופרוף של רבי יצחק דוד רוקח, נכדו של מהרי"ד מבעלז. רבי אהרן שלח שני שליחים אל הרבי ה"דמשק אליעזר" להזמין להשתתף בשמחת ה"פאר שפיל" שתערך במוצאי שבת לכבוד החתן.

במוצאי שבת, תיכף לאחר ההבדלה, ה"דמשק אליעזר" לקח בידו את מקל הזהב שקיבל בירושה מאביו ה"אהבת ישראל" מויז'ניץ והלך עם מקורבו רבי שלמה זלמן מוזס אל ביתו של רבי אהרן.

כאשר הגיעו הבחין כי הרבי עדיין שרוי בעיצומה של שבת, עורך סעודה שלישית על שולחנו הטהור. פנה ה"דמשק אליעזר" אל מלווה ואמר לו: "כאן עדיין שבת, אי אפשר להכנס עם המקל פנימה!" הותיר את המקל בחוץ ופנה להכנס לבית.

ר' שלמה זלמן שחש שאם יוותר המקל כך בחוץ בלא שמירה הוא עלול להעלם... נענה ואמר: "וכי ניתן להשאיר בחוץ מקל יקר כזה עשוי זהב?!"

השיב לו ה"דמשק" בזה הלשון: "אמור נא, היודע אתה שאנו הולכים אל יהודי שמגן על הדור כולו, וכי אינו יכול להגן גם על מקל זהב?!..."

(אור הצפון" אלול תשע"ה)

והתקדשתם והייתם קדושים... ולא תטמאו את נפשותיכם." (ש)

מעשה היה בעיירה ויז'ניץ, בגביר בשם ר' משה שירד מנכסיו ומתוך צער יצא מדעתו. במשך שנים היה מלקט ואוכל שיירי מזון מתוך פחי האשפה. לובש בגדים שאנשים זרקו.

והנה ר' מויש'ה הבריא וקבע מושבו בבית המדרש. אך כחלוף שבועות אחדים התפשטו פצעים בכל גופו. מחמת כאביו הקשים נאלצו לאשפזו בבית חולים. הרופאים טיפלו בו בתרופות שונות, אבל לא העלו ארוכה לפצעיו וכעבור זמן קצר נפטר.

הרבי ה"אהבת ישראל" מויז'ניץ התעניין אצל הרופאים לסיבת מחלתו. הללו הסבירו כי בעת שלא היה שפוי ואכל אשפה חדרה זוהמה לדמו. אכן מאכלים אלו לא הזיקו לו, יען כי כוחותיו הגשמיים והרוחניים-שכליים היו זהים והשתוו ביניהם, ברם, לאחר ששכלו הבריא לא יכלו שכלו ודמו לעבוד יחד, לכן התגבר הזיהום על הגוף וגופו לקה בנגעים עד שבשרו נרקב.

בשבת לאחר מכן, בדברי התורה, שאמר הרבי ה"אהבת ישראל" בשולחן השבת הזכיר מה שארע לר' מויש'ה ואת דעת הרופאים. ועבר לדבר על "חבלי משיח" באומרו:

אנשים מפחדים מחבלי משיח, ואף היו חכמים שאמרו "ייתי ולא אחמיניה!" (סנהדרין צג). "העולם" חושב כי "חבליים" אלו היו דווקא לפני ביאת המשיח, שתהינה מלחמות, גזירות וצרות. אולם כנראה שהם יהיו גם לאחר ביאת המשיח, כי אז תושפע על כל אחד דעת טהורה וקדושה ממרומים כפי שניבא ישעיהו "מלאה הארץ דעת את ה'".

פתרון לשאלות בעניני טריפות ושחיטה, לכאורה הצעה נפלאה:

הלכה היא שהנולד לבן ובת פקועה עד סוף כל הדורות אינם טעונים שחיטה אלא מדרבנן ואין טריפות פוסל בהם. (יו"ד י"ג ד') לפיכך הציעו אנשים בעלי יוזמה בארה"ב: יקחו בני פקועה, פר ופרה ויעשו מהם עדרים עדרים של בני פקועה, ואז יהיו כל השחיטות כשר חלק ובלי חשש של טריפות.

הורה הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר: הצעה זו היא פטפוטים בעלמא. ראשית, איני רואה היום חששות בשחיטה יותר מדורות קודמים. שנית, זה רצון הבורא יתברך שתנהג שחיטה מן התורה, שינהגו על פי ההלכה וינהגו פרישות מחששות טריפה, כפי שמובא בסוף פרשת שמיני "להבדיל בין הטמא ובין הטהור ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל".

כמו שביאר רש"י את הדברים בפסוק הזה: "והלא כבר מפורשים הם?! אלא בין טמאה לך לטהורה לך, בין נשחט חציו של קנה לנשחט רובו, ובין שנולדו בה סימני טריפה כשרה, לנולדו בה סימני טריפה פסולה" - ללמדנו, הכל בגדר מצוה.

סוף דבר חלילה להרהר על המסורה שלנו! (שו"ת "שבט הלוי" ח' קע"ח')

"והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם."

(י"א מ"ד)

בשנים עברו היו קצבים באים בשעות הצהריים ומציגים את שאלותיהם לפני הגאון רבי שמואל הלוי וואזנר. הם היו פורסים דפים על השולחן ומניחים את העוף לבדוקו.

פעם אחת ראיתי קצב מביא עופותיו ופורס עיתון חילוני על השולחן. נענה רבינו לעומתו בסבר פנים זועפות: "זה הרי ודאי טרף..."

(מעיינות הלוי" גליון שופטים תשע"ז - סיפר הרה"ג אשר פרקש)

סיפר הגה"ח רבי משה לודמיר: הרבי ה"בית ישראל" עסק רבות במלחמה בעיתונות הקלוקלת, מינה אנשים לפעולה והורה להם לשמור בסוד שהם פועלים בשליחותו. לכן הקים ויסד את עיתון "המודיע", תמך וסייע בו גם בתקופות קשות.

יהודי נכבד בעל קיוסק בעיר בני ברק מכר לפרנסתו גם עיתונים חילוניים. בהזדמנות שאלו הרבי, היתכן, איך דברים פסולים כאלה נמצאים בחנותך?!

התנצל האיש ואמר, כי פרנסתו תלויה בזה, כיון שאנשים באים לקרוא ולקנות עיתונים, הם קונים כבר מיני מאכל ומשקה, כל אלו לא באים לקרוא "המודיע"... אם לא ימצאו אצלו עיתונים כאלו הם לא יבואו אליו וממה יתפרנס?!

אמר לו ה"בית ישראל": "אני מבטיח לך כסף וכבוד לרוב אם תבער אותם מרשותך". הלה ציית לדבריו.

והנה עוד באותו היום הגיעו טכנאי משרד הדואר והתקינו טלפון ציבורי ליד הקיוסק, כך עוברי אורח רבים שבאו להשתמש בטלפון קנו ונהנו ממוצרי הקיוסק.

(אור הגנוז" אדר תשפ"א)

"ואת החסידה - שעושה חסידות עם חברותיה במזונות". (רש"י י"א י"ט)

הוראתו של קדוש עליון וחסיד אמת

סיפר הגה"צ רבי אריה לויין, שפעם במהלך הפגנות השבת בירושלים נעצר בנו החורג של כ"ק רבי אהרן מבעלז, והוא רבי אריה ביקר את העצורים בבית הסוהר, לאחר מכן הלך עד שכונת קטמון, לבית רבי אהרן למסור לו פריסת שלום מבנו.

בתוך הדברים שאל אותו רבי אהרן, האם האוכל שמגישים בבית המעצר כשר. השיב רבי אריה שהאוכל אמנם כשר, אך אינו בכשרות מהדרין.

יש מי שאומר שאין הנשים נאמנות בברירת תולעים מירקות שיש בהם טורח גדול ... אמנם המנהג אינו כן, בכל תפוצות ישראל הנשים בודקות הקטניות, פירות וירקות וסומכים עליהם, וכן כתבו הרמ"א וה"בית יוסף".

כתב הכרתי (י"ט), שעתה החוש מעיד שיש לסמוך יותר על בדיקת נשים, שמעיינות הרבה יותר מאנשים, שנחפזים לצאת לעסקיהם. ובעיקר הדבר אני תמה, איך אפשר לומר חס וחלילה שנשים שלנו יקלו באיסורים משום הטורח, והלא ראינו טרחתן המרובה בכל דבר ששייך לאיסורים?! וכפי שכתב הרשב"א: "מעשים בכל יום שאנו סומכים עליהן בניקור גיד וחלבים ומליחה, ואע"פ שזה מהתורה וצריך טירחא יתירה, כיון שהן יודעות שיש גידים וחוטמים שצריך לחפשם בודקות יפה יפה".
למדנו מדבריו שכל שהן יודעות שיש איסור, אפילו אם הטירחא מרובה סומכים עליהן, וכן הוא בבדיקת ירקות ופירות, הלא יודעות שהם מוחזקים בתולעים, חלילה להן להוציא מתחת ידם בלא בדיקה יפה יפה.

מימינו לא שמענו אפילו על צדיקי וגאוני עולם שלא יסמכו על נשותיהן הכשרות בבדיקת תולעים וכן בנות ישראל העובדות בשכירות, אם בעל הבית מכיר שהיא יראת ה' ומדקדקת באיסורים יכול לסמוך עליה.
(ערוה"ש י"ד פ"ד ט"ב)

מרבנים בשמחה לא רק בחורש אדר, אלא כל השנה - אימתי?

הלכה היא שאסור לקנות ולמכור בשבת, גזירה שמא יכתוב. כמו כן אסור לתת מתנה בשבת דהוי כמכר, כיון שיוצא מרשות לרשות, ומתנה לדבר מצוה ולצורך שבת מותר. (מג"א ט"ו וב"תקכ"ז)
אף על גב שמקח וממכר לדבר מצוה אסור, אך באמת לא דומה מתנה למקח, כיון שבמתנה לא שייך כל כך 'ממצוא חפצך', שאין עושה לרווח אלא מפני אהבה. (אף שמצינו שמתנה כמכר, מגילה כ"ו)
ויש שתמה על מה שנותנים מתנות לחתן בשבת שבע ברכות!! אבל באמת אין איסור בזה, דהוי דבר מצוה, שהרי מצוה לשמח חתן וכלה. וגם צורך היום, שהמנהג בשבת הראשונה אחר הנישואין לעשות משתה, והיא זמן שמחה לחתן ולכלה, בוודאי מותר לשמחם במתנות. וכן המנהג ליתן לכלה בשבת זו מתנות, ואין בזה חשש איסור כלל, ומנהג ישראל תורה, כן נראה לעניות דעתי.
(ערוה"ש י"ח ש"ו י"ז)

כל אלה שלא הקפידו בעבר לאכול מאכלים כשרים, כאשר יקבלו את הדעת האמיתי לא ישתלבו כוחותיהם הגשמיים עם כח הקדושה, משום כך יסבלו יסורים גדולים - אלה יהיו גם כן חבלי משיח אף לאחר בואו!
(קדוש ישראל)

הגיע עוף זרזיר לארץ ישראל. הסתפקו בדינו, אם טהור או לא. הביאוהו לפני רבי חייא, ושאלוהו, אם אפשר לאוכלו. אמר להם: הניחוהו על הגג, וכל עוף שיבוא וישכון אצלו הרי הוא מינו. בא עורב מצרי ונעמד לידו. אמר רבי חייא, אם כך טמא הוא! אמרו: לא הלך עורב אצל זרזיר אלא שהוא מינו!
(ב"ר תולדות ס"ה ג)

תמה מדרש תלפיות, למה הוצרך רבי חייא לבדיקה שכזאת, הרי הוא יכול היה לבדוקו בסימנים הידועים!?

ותירץ בשלשה אופנים: א. לצאת מכל ספק, שהרי יש חשש שמא דורס וכו'. ב. רב חייא רצה לבדוק את העוף באופן שהעוף ישאר בחיים, כדי להראותו לכל, שידעו אם העוף הזה מין טהור או לא. ג. רצה בבדיקה זו ללמד מוסר לעולם.
(בדיקת העוף)

דירתן של העופות הטהורים עם הצדיקים! העופות הטהורים בתיבה דרו בקומה העליונה יחד עם נח ומשפחתו. (סנהדרין קח)

"להבדיל בין הטמא ובין הטהור ..." שתהא יודע ומכיר ובקי בהן - לא בלבד שילמד וידע הלכותיהן, אלא צריך גם להטריח עצמו להכירן איהו טמא ואיהו טהור.
(רש"י שפ"ח י"א מ"ז)

הגאון רבי ראובן דוד בורשטיין, רבה של קמניץ (אחיו של הגאון מטברג) הביא בספרו דבר נפלא: על מה שנפסק שאין עוף נאכל אלא על פי מסורת, שאלו האחרונים, למה לנו מסורת, הרי יש ללכת אחר רוב עופות טהורים!?

ומורי רבי, הגאון האמיתי, ר' יעקב יצחק רבינוביץ מפוניבז' אמר לי, שהרמב"ם מנה מצות עשה 'להבדיל בין הטמא לטהור'. אם כך מי שבא לאכול עוף צריך לדעת בעצמו שזה אכן עוף טהור, לפיכך, אי אפשר להשתמש בכלל הידוע שיש ללכת אחר רוב, כי עדיין אין זו הבדלה, שצריך לדעת בעצמו.

כססיפרתי זאת לפני מורי רבי, הגאון האמיתי, ר' חיים הלוי סולובייצ'יק קילסו מאד.
(דברי ר"ך סי' י"ד)

ס' הזוהר לחלקיו השונים מוזכר ב"ערוך השולחן" קרוב למאתיים פעמים! ולענין חכמת הקבלה אשרי מי שזוכה לה כי היא מאירת עינים להבין עומק תורתנו הקדושה. אמנם, צריך לזה קדושה וטהרה, זריזות ונקיות וידיעה גדולה בתלמוד. ויש שכתבו שלא ילמוד זה קודם גיל ארבעים שנה ... רוב המתפרצים לעלות קומטו בלא זמן ... וחכמה זו ראוי ללומדה מרב, מפה לאוזן. אך עתה בעוונותינו אין לנו זה, אך כנגד זה יש ספרים קדושים המורים לנו דרך בהתחלת לימוד חכמה זו, והיינו, ספר שפע טל, שערי אורה, עבודת הקודש ודומיהם, והבא להטהר מסייעין אותו מן השמים. (שם י"ד רמ"ו ט"ו)

השבוע חל יום הזכרון לגאון ישראל מפוסקי הדורות רבי יחיאל מיכל אפשטיין, בעל "ערוך השולחן" ורבה של נוברודוק, כ"ב אדר ב' תרס"ח

"שקץ הוא לא יאכל". (י"א מ"א פסחים כג. צידי חיה, עופות ודגים עיי"ש)
נהגו העולם לקנות בשר טריפה וחזיר להאכיל לפועלים גויים ולעוזרות גויות, כדעת הש"ך שמתיר ומעיד שכך המנהג, וכן פסק ה"חכמת אדם" (ס"ט א' והרמ"א אוסר). כל האיסור הוא להרוויח ולסחור, אבל כאן שצריך לדאוג להם לאוכל, יצטרך לקנות להם בשר כשר ביוקר, נמצא שקונה טריפות רק כדי שלא יפסיד.
(ערוה"ש ק"ז ועיין ב"תשובות והנהגות" ח"ב ש"ד שאוסר כשיש חשש למראית עין, וצ"ע!)